Varlık Felsefesi: Temel Kavramlar, Varlığın Var Olup Olmadığı, Sayısı ve Ne Olduğu Problemleri

Ontolojinin konusunu ve gerçek-ideal varlık, töz-ilinek, öz, oluş, arkhe gibi temel kavramlarını örneklerle açıklar. · "Varlık var mıdır?" ve "Varlık kaç tanedir?" sorularına verilen nihilist, realist, monist, düalist ve plüralist yanıtları karşılaştırır. · Varlığın ne olduğuna ilişkin oluş, idea, madde, idea-madde ve fenomen görüşlerini filozoflarıyla ilişkilendirir.

HATIRLAYALIM

- Gerçek varlık uzay ve zamanda yer kaplar, duyularla algılanır; ideal varlık zihne bağlıdır, duyularla algılanmaz.
- Töz kendi başına var olan kalıcı dayanaktır; ilinek tözün üzerindeki geçici niteliktir.
- Tek ilke: monizm · ruh ve madde: düalizm · ikiden çok ilke: plüralizm.

1 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görselde verilen varlıklardan hangileri ideal (düşünsel) varlıklardır?

çınar ağacı	üçgen	nehir
adalet	7 sayısı	masa

Ⓐ çınar ağacı, nehir, masa
Ⓑ üçgen, adalet, 7 sayısı
Ⓒ üçgen, nehir, adalet
Ⓓ çınar ağacı, 7 sayısı, masa

2 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Varlık felsefesiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

	D	Y
Ontoloji, varlığı parçalara ayırmadan bir bütün olarak inceler.	☐	☐
Bilim, varlığın var olup olmadığını sorgulayarak işe başlar.	☐	☐
İlk Çağ filozofları evrenin ilk ana maddesini arkhe kavramıyla açıklamaya çalışmıştır.	☐	☐
Bir elmanın rengi ve tadı onun tözüdür.	☐	☐

3 SIRALAMA

Aşağıdaki filozofları yaşadıkları döneme göre eskiden yeniye doğru sıralayınız.

☐ Thales
☐ Descartes
☐ Platon
☐ Husserl

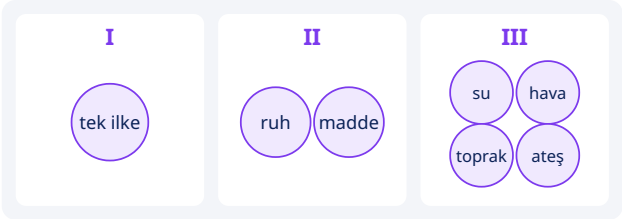
4 TABLOYU TAMAMLA

Tablodaki filozofların varlığın ne olduğuna ilişkin görüşlerini yazınız.

Filozof	Varlık ... olarak kabul edilir
Herakleitos	
Platon	
Demokritos	
Aristoteles	
Husserl	

5 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görselde varlığın sayısına ilişkin üç görüş şemayla gösterilmiştir. I, II ve III numaralı şemalar sırasıyla hangi görüşlere aittir?

Ⓐ Monizm – Düalizm – Plüralizm
Ⓑ Düalizm – Monizm – Plüralizm
Ⓒ Plüralizm – Düalizm – Monizm
Ⓓ Monizm – Plüralizm – Düalizm

6 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Bir düşünüre göre duygu ve düşünceler beynin maddi işleyişinden doğar; evrende maddeden bağımsız bir gerçeklik yoktur. Bu düşünürün görüşü aşağıdakilerden hangisidir?

Ⓐ İdealizm
Ⓑ Fenomenoloji
Ⓒ Nihilizm
Ⓓ Materyalizm

7 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutudaki uygun kavramlarla tamamlayınız. Kutudaki bir kavram kullanılmayacaktır.

logos | arkhe | fenomen | ilinek | töz

1. Değişimler sırasında aynı kalan, varlığı kendinden olan temele _____ denir.
2. Ancak bir tözde bulunabilen, gelip geçen özelliğe _____ denir.
3. Doğa filozoflarının her şeyin kendisinden çıktığını düşündüğü ilk maddeye _____ denir.
4. Duyularla algılanan, bilince görünen somut nesneye _____ denir.

8 EŞLEŞTİRME

Soldaki kavramları sağdaki açıklamalarla eşleştiriniz.

☐ 1. Öz (mahiyet)	a) Duyu dünyasının ötesindeki değişmez asıl
☐ 2. Oluş	b) Duyu ötesi ilk nedenleri akılla araştırma
☐ 3. İdea	c) Bir şeyi o şey yapan temel özellik
☐ 4. Metafizik	d) Varlıktaki kesintisiz değişim

9 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görselde iki filozofun varlık anlayışı verilmiştir. Bu iki görüşü karşılaştırınız ve hangisine daha yakın olduğunuzu bir örnekle gerekçelendiriniz.

Herakleitos	Parmenides
Her şey akar; aynı ırmağa iki kez girilmez.	Değişim duyuların yanılgısıdır; varlık birdir.

10 ÇOKTAN SEÇMELİ

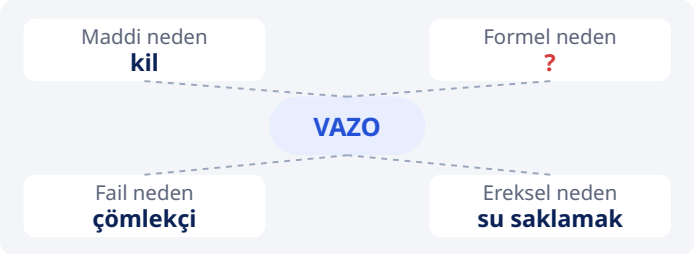
Görseldeki söz hangi düşünüre aittir ve hangi görüşü yansıtır?

> "Hiçbir şey yoktur; olsaydı bile bilemezdik; bilseydik bile başkasına aktaramazdık."
>
> İlk Çağ'dan bir düşünür

Ⓐ Herakleitos – Oluş
Ⓑ Gorgias – Nihilizm
Ⓒ Descartes – Düalizm
Ⓓ Thales – Monizm

11 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

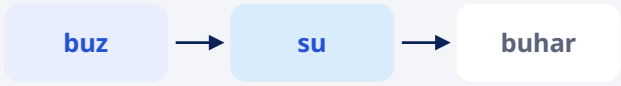
Görselde Aristoteles'in nedenler anlayışıyla bir vazonun ortaya çıkışı gösterilmiştir. Soru işaretli kutuya aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

Ⓐ Kil
Ⓑ Vazonun biçimi
Ⓒ Çömlekçinin ustalığı
Ⓓ Su saklamak

12 KISA CEVAP · DÜŞÜN

Görseldeki dönüşümü töz ve ilinek kavramlarıyla açıklayınız: Değişmeden kalan nedir, değişenler nelerdir?

Isıtılan madde biçim, sıcaklık ve hâl değiştirir.

13 ÇOKTAN SEÇMELİ

Felsefenin varlığa yaklaşımını bilimden ayıran özellik aşağıdakilerden hangisidir?

Ⓐ Yalnız gözlem ve deneyle elde edilen verileri kullanması
Ⓑ Varlığı parçalara ayırarak incelemesi
Ⓒ Varlığı bütüncül olarak ele alıp var olup olmadığını da sorgulaması
Ⓓ Ulaştığı sonuçları sayısal olarak ifade etmesi

derskutusu.com · © Ders Kutusu · Tüm hakları saklıdır.